

POLSKIE TOWARZYSTWO ORIENTALISTYCZNE

PRZEGLĄD ORIENTALISTYCZNY

Kwartalnik

Nr 3(19)

WARSZAWA

1956

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

- Helena Willman-Grabowska, *Kālidāsa* 271
*
- Materiały z uroczystego posiedzenia Komitetu Orientalistycznego PAN, poświęconego pamięci prof. dr M. Lewickiego, odbytego w dniu 23.II.1956 r.
Ananiasz Zajączkowski, *Wspomnienie o Marianie Lewickim* 292
Stanisław Kałużyński, *Marian Lewicki* 299
*
- Stefan Strelcyn, *Sytuacja orientalistyki polskiej i perspektywy jej rozwoju* 313

UTWORY LITERACKIE

- Oko słoneczne* (przełożył z egipskiego Tadeusz Andrzejewski) 339
Pantuny malajskie (przełożył z malajskiego Robert Stiller) 353
Lü Sü n, *Rozwód* (przełożył z chińskiego Tadeusz Żbikowski) 355
Bajki ludu Hausa (przełożyła z hausa Nina Pilszczikowa) 365

MATERIAŁY I NOTATKI

- Josef Kabrda, *Orientalistyka bułgarska* 369
Kazimierz Roszko, *Ormiański przekład wiersza „Sen” Adama Mickiewicza* 379

RECENZJE

Z KSIĄŻEK:

- Rudolf Ranošek, *Badania nad pismem i językiem ludów egejskich*, „Zapiski archeologiczne” zeszyt 7, 1955 381
Ananiasz Zajączkowski, *T. Lewicki, Źródła arabskie do dziejów Słowiańszczyzny* 382
Tadeusz Pobożniak, *Dwadzieścia pięć opowieści Wampira* (przekład Heleny Willman-Grabowskiej) 388
Aleksy Dębnicki, *W. Jabłoński, Z dziejów literatury chińskiej* 391
Bernard Mark, *Fr. Kupfer, S. Strelcyn, Mickiewicz w przekładach hebrajskich* 393
Jan Reychman, *A. Zajączkowski, Orient jako źródło inspiracji w literaturze romantycznej doby mickiewiczowskiej* 396
T. Kowalski, *W. Zajączkowski, Kilka próbek pisma perskiego i tureckiego Adama Mickiewicza* 400
Juliusz Znamierowski, *La Syrie, Géographie et histoire* 402

Z CZASOPISM

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE

403

KRONIKA

- Z ruchu naukowego na polu orientalistyki
Narada w sprawie sytuacji i perspektyw studiów orientalistycznych 407
Udział przedstawiciela orientalistyki polskiej w V Kongresie Historii Tureckiej w Ankarze 408

PANTUNY MALAJSKIE

Pantun jest to szczególna postać wiersza lirycznego, charakterystyczna dla poezji malajskiej. Zwykle jest to czterowiersz, wiązany rymami *abab* oraz mniej lub więcej licznymi współdźwięcznościami wewnętrznymi. Charakterystyczna jest kompozycja *pantunu*; pierwszy dystych organizuje wyobraźnię, szkicując obraz poetycki, często używając w tym celu elementów zaczerpniętych z obserwacji przyrody; drugi dystych wyraża przeżycie uczuciowe albo refleksję. Niebywale finezyjne powiązanie obu dystychów jest istotą *pantunu*; jak subtelne bywa to powiązanie, o tym świadczy najdobitniej fakt, że niektórzy naukowcy, niedostatecznie oswojeni z dziedziną przeżyć estetycznych, po dziś dzień usiłują lansować starą teorię, jakoby połączenie dwóch dystychów w *pantun* było przypadkowe i bezsensowne. *Pantun* jest formą przeważającą w ludowej poezji malajskiej. Każdy Malaj zna na pamięć co najmniej kilkaset *pantunów*; śpiewane czy wypowiedane, w całości czy we fragmentach, *pantuny* stanowią po dziś dzień integralną część potocznego języka malajskiego. Poza tym *pantuny* są masowo improwizowane, zwłaszcza tam, gdzie zachodzi potrzeba wyrażania uczuć miłosnych. Najlepsze z nich zyskują szeroką popularność. W ten właśnie sposób powstał na przestrzeni ostatnich czterech czy pięciu wieków podstawowy zespół kilku tysięcy najpopularniejszych *pantunów*. Powstają one i w dalszym ciągu, a żaden zbiór ich nie może być uważany za kanon.

Utwory zamieszczone poniżej zostały zaczerpnięte z przygotowywanego obecnie obszernego zbioru *pantunów*, który ukaże się w r. 1957 nakładem wydawnictwa „Ossolineum”.

R. S.

1.

Skąd szybuje gołąb zielony?
Z bagien leci, wśród ryżu siada.
Miłość wędruje z jakiej strony?
W oczach świeci, do serca spada.

2.

Wejdz na wzgórze, niosąc naczynie,
naczynie pełne kasztanów miękkich.
Stawiaj sidła, ptak je ominie,
ptak przyzwyczał się jadać z ręki.

3.

Młodego ryżu nie bierz za liść,
jeśli to zrobisz, połamiesz pędy.
Za młodym sercem nie śmieję iść,
jeśli to zrobisz, zabrniesz w błędy.

4.

Nie kładź nadziei tylko w ryż,
siej go pomiędzy sagowe palmy.
Nie kładź nadziei w tym, co śnisz;
gdzie sny, gdy wstanie dzień upalny?

5.

Wczoraj śniłem księżyc na niebie,
grono spadłe kokosów zielonych.
Tej samej nocy śniłem ciebie;
jakbym spał z głową w twych ramionach.

Przełożył z malajskiego
Robert Stiller